

Mòdul 2. La llengua catalana i l'educació social: una relació de compatibilitat

L'educador/a social és un professional que, en el seu dia a dia laboral, ha de tenir en compte múltiples qüestions. El tipus de tasca que du a terme provoca que tingui una sensibilitat especial amb les qüestions socials, educatives, culturals, econòmiques, de gènere, d'orientació sexual i tantes d'altres més. La seva perspectiva en relació amb aquestes qüestions i el seu grau de sensibilització es percep en la forma d'actuar amb els usuaris i, de forma natural i quotidiana, s'hi pot acabar traslladant (en aquest cas, als menors tutelats). En aquest sentit, de la mateixa manera que la tasca de l'educador/a s'adapta a les transformacions que pateixen totes les qüestions del seu voltant, és important que s'adapti també a una altra qüestió social rellevant: **la situació del català a Catalunya.**

El català, com a llengua pròpia i oficial de Catalunya, és un element fonamental de la cohesió social entre els ciutadans/es de Catalunya. En aquest sentit, doncs, **com a educadors/es socials l'hem d'incorporar a la nostra perspectiva crítica envers la realitat.** En incorporar la perspectiva lingüística a la nostra visió, serem capaços d'analitzar els usos lingüístics que tenim en el nostre dia a dia i, en cas de ser necessari, de revisar o modificar alguns d'aquests comportaments.

Per poder desenvolupar aquests anàlisi, el següent mòdul pretén que conegueu la situació social actual de la llengua catalana a Catalunya. Com a educador/a social que treballa a Catalunya, cal prendre consciència sobre quina és la situació del català i es pot fer per transformar-la. A l'hora d'articular una perspectiva crítica envers la realitat, cal nodrir-se d'evidències que sustentin la perspectiva i l'expliquin. Per tant, **s'ofereixen un seguit de dades que permetran conèixer i comprendre la situació de minorització lingüística que actualment pateix el català.**

A més, per poder revisar els usos lingüístics del vostre dia a dia, el mòdul conté un recull entenedor de la normativa lingüística bàsica que protegeix l'ús del català al sector social. És important incorporar la dimensió legislativa per conèixer la protecció de la llengua catalana i, sobretot, per reflexionar en relació amb el grau de respecte als drets lingüístics durant la vostra tasca com a educadors/es.

1. El català a Catalunya: una situació d'emergència

Possiblement, sou conscients que, en els darrers anys, el català està patint un retrocés important de l'ús social entre els parlants. Tal com recollia l'*Enquesta d'Usos Lingüístics de la Població* de la Generalitat de Catalunya de l'any 2018, **només un 36,1% de la població catalana té el català com a llengua habitual**. A més, pel que recull l'*Enquesta Sociopolítica* del Centre d'Estudis d'Opinió de la Generalitat, **més de la meitat (53%) de la població de Catalunya considera que en els darrers anys la situació del català ha empitjorat**.

Com a treballador del sector social, l'educador/a ha d'estar sensibilitzat en relació amb les transformacions que pateix el seu entorn. Per tant, en aquest cas, ha de ser conscient que, tant pel que mostren les dades com pel que percep la població, l'ús social del català es troba en un estat evident de retrocés. Tenint en compte la tasca d'intervenció socioeducativa de l'educador/a social, **és important que incorporeu la perspectiva lingüística per incloure-la en la vostra intenció a l'hora d'intervenir**.

L'educador/a social enfronta i acompanya situacions personals molt complexes que, per diferents factors, us converteixen en un actor important en el procés socioeducatiu dels menors. Precisament, la dimensió d'agent socioeducatiu us situa en una situació referencial de cara als menors. Aquesta condició de referent és la que heu de ser capaços d'interrelacionar amb la vostra intenció transformadora.

L'educador/a social, per la pròpia dimensió de la seva tasca, parteix de la consideració que ens trobem davant una realitat desigual en molts sectors. Per tant, el vostre dia a dia incorpora una intenció transformadora respecte de la realitat dels menors que ateneu. En aquest sentit, l'ús de la llengua catalana també esdevé un element de transformació social important.

Si incorporeu la perspectiva en relació amb la llengua, podreu interrelacionar la vostra condició de referent amb l'ús normalitzat del català i, per tant, esdevenir un agent transformador també en matèria lingüística.

En funció de les situacions que gestioneu, la incorporació de la llengua us pot sonar com un aspecte secundari, innecessari i fins i tot incòmode. Però, com s'intentarà plasmar al llarg dels mòduls, l'ús de la llengua no és un element menor ni de segon ordre. **El català és una llengua de progrés i cohesió social que pot contribuir a desenvolupar una sèrie d'aptituds bàsiques per als individus.**

Per tal d'incorporar aquesta perspectiva, és interessant analitzar la normativa lingüística que l'empara. A continuació, es desenvolupa la normativa bàsica que protegeix l'ús de la llengua catalana, i es vincula directament amb la vostra tasca per fer-la més entenedora i aplicable.

2. Normativa bàsica

Com a treballadors amb una orientació directament enfocada a l'atenció a les persones, heu de saber que l'ús de la llengua catalana es preveu en una sèrie de normatives.

D'entrada, l'Estatut d'Autonomia de Catalunya (en endavant, EAC) conté el marc principal de la llengua. Tal com es recull a l'EAC, **el català és la llengua pròpia, oficial i d'ús normal de Catalunya**, que els ciutadans tenen el dret i el deure de conèixer (EAC 2006, art. 6.1 i art. 6.2).

El fet que el català sigui la llengua d'ús normal prevista a l'EAC, situa l'educador/a davant el dubte respecte de la seva "normalitat". Tot sovint, el tipus d'atenció que feu els educador/es no s'emmarca en un context poblacional normatiu. Tot i així, **és important que tingueu present que el català ha d'exercir com a llengua d'ús normal i oficial a tot el territori català i, per tant, intentar actuar perquè això també sigui així en els centres on ateneu menors.**

Més enllà de l'EAC, a l'hora d'exercir la vostra tasca, cal que tingueu en compte els drets lingüístics recollits a la Llei de Política Lingüística (en endavant, LPL). La LPL és una llei aprovada l'any 1998 que regula els drets lingüístics dels ciutadans/es de Catalunya. És interessant revisar-la perquè, més enllà de fer-vos coneixedors dels drets que tenen els menors que ateneu, us situen davant alguns deures lingüístics que hauríeu de respectar:

Llei de Política Lingüística (art. 4):

D'acord amb l'article 3 de l'EAC, i en el marc d'una política activa de la Generalitat per a crear les condicions que permetin d'arribar a la igualtat plena quant als drets i els deures lingüístics, **a Catalunya tothom té dret a:**

a) Conèixer les dues llengües oficials

A Catalunya, tots els ciutadans/es tenen el dret de conèixer la llengua catalana. La vostra tasca com a educadors/es amb atenció a menors ha de tenir en compte aquest fet i treballar per potenciar-lo.

Conèixer la llengua és un dret especialment rellevant per a la població nouvinguda. Els educadors/es socials sou un actor molt important com a “porta d'entrada” a Catalunya per a tots els menors nouvinguts. Com a referents que esdeveniu per a aquests menors, és important que exerciu el vostre rol de **referent lingüístic**.

En el tracte amb menors nouvinguts, poden existir plantejaments infundats que consideren que l'atenció en castellà pot esdevenir “més propera” o pot “ajudar a crear un vincle més ràpid”, com si vinguessin del Pakistan o del Marroc parlant ja castellà. Si es pensa en clau de menors no castellanoparlants (d'orígens diversos), és un plantejament que no té cap tipus de sentit. Com a “porta d'entrada” a Catalunya, els educadors/es socials heu de treballar per garantir el màxim d'oportunitats per als menors nouvinguts i, en aquest cas, **el català és una llengua d'oportunitats**.

Aproximant el català als menors nouvinguts, esteu fent una aposta per la seva promoció personal i pel seu màxim desenvolupament en el col·lectiu. Si volem que el menor nouvingut pugui tenir una immersió efectiva al territori, permetre-li el coneixement de la llengua oficial de Catalunya és fonamental. A més, el català és una gran eina d'oportunitats en l'àmbit laboral. Segons dades del *Baròmetre d'Opinió Pública de Catalunya*, l'any 2018 la taxa d'atur entre els castellanoparlants que no fan servir el català era gairebé el doble que la mateixa taxa per als castellanoparlants que sí que utilitzen el català habitualment.

Heu d'entendre el català com un element per "capacitar" el menor. L'educador/a social s'ha de responsabilitzar de procurar de "capacitar" els menors en els màxims sentits possibles i, precisament, la dimensió lingüística és un d'aquests sentits rellevants. En entendre el català com una llengua d'oportunitats personals i professionals, heu de treballar per facilitar l'ús del català als menors nouvinguts, garantir-los el dret de conèixer la llengua i, per tant, 'capacitar-los' en la dimensió lingüística. Com és evident, el fet de conèixer més llengües suposa l'adquisició de noves capacitats i, per conseqüència, l'ampliació d'oportunitats en la trajectòria personal i professional del menor. Per tant, **si es garanteix el dret del menor de conèixer el català, contribuïm a augmentar les seves possibilitats de definir trajectòries exitoses vitals.**

Més enllà de tota la relació que el dret de conèixer la llengua té amb la vostra tasca, cal entendre que, si no el potencieu, incompliu un deure lingüístic. El fet "d'amagar" la llengua catalana als menors atesos és un incompliment de la llei en matèria de deures i, com s'ha esmentat, configura **la vulneració d'un dret lingüístic important dels menors.**

b) Expressar-se en català, oralment i per escrit, en les relacions i els actes públics i privats

Els menors que ateneu tenen el dret d'expressar-se lliurement en català i, a més, com a ciutadans/es de Catalunya, els educadors/es també teniu aquest dret. Evidentment, és imprescindible que la comunicació amb el menor que ateneu sigui fluïda, comprensible i entenedora, però això no és necessàriament incompatible amb l'ús del català.

En cas que el menor sigui el que voluntàriament s'expressa en català, la vostra resposta ha de ser sempre en la mateixa llengua. Com a actors de transformació social, heu d'apostar per definir estratègies que contribueixin a la **normalització social del català.** En aquest sentit, no hi ha res més efectiu que definir comunicacions naturals en català, i més si emergeixen des del mateix infant o adolescent.

En les situacions en les quals el menor no se us adreça en català, **heu de saber ajustar la vostra resposta segons la potencialitat que tingui la situació comunicativa.**

Com s'ha explicat a l'apartat anterior, el cas dels menors nouvinguts no castellanoparlants és una mostra evident de la importància de 'capacitar' els menors en tots els sentits. Com deveu haver experimentat, pot ser difícil definir estratègies comunicatives amb llengües estrangeres que desconeixem. Tot i així, per tal de capacitar el menor, heu de treballar perquè, de mica en mica, pugui anar coneixent la llengua catalana. Així doncs, tot i que no ho podreu fer en tot moment, com a educadors/es que ateneu menors nouvinguts, té tot el sentit que intenteu trobar eines per mantenir l'ús del català durant l'atenció. D'aquesta manera, estareu mantenint un dels vostres drets, a la vegada que n'estareu respectant un dels seus.

Per altra banda, cal tenir en compte la situació dels menors que porten més temps (o tota la vida) a Catalunya però que, per diferents motius, no mostren intenció o disposició de parlar en català. En aquests casos, **cal que trobeu estratègies per evitar situacions d'incomoditat o de tensió però que, a la vegada, us permetin seguir apropant la llengua catalana al menor, tenint en compte que serà una inversió a llarg termini per a ell.**

Tot sovint, deveu haver pensat que si un menor no us respon en català o directament inicia la conversa en castellà, és més efectiu mantenir la conversa en castellà per evitar-vos tensions. Tot i que és comprensible que, com a treballadors/es que pretenem crear un vincle amb els menors, procurem definir comunicacions assertives que no generin incomoditats, això no genera un efecte negatiu en relació amb l'ús del català. El català, com a llengua pròpia de Catalunya, ha de ser un element important de convivència, cohesió i creació de vincles i, per tant, **els educadors/es heu de procurar definir la millor vinculació amb l'infant, sense haver de renunciar expressament a la llengua.**

Malgrat l'ús social del català es trobi en una situació difícil, heu de saber que gran part de la població de Catalunya coneix i sap utilitzar la llengua. De fet, segons

dades de l'*Informe de Política Lingüística* de la Generalitat de Catalunya publicat l'any 2022, **el 95% de la població entén la llengua catalana**. A més, el 78% de la població considera que sap llegir bé en català, el 75% creu i diu que sap parlar bé en català i fins al 65% considera que té l'habilitat d'escriure'l. Per tant, ens trobem davant una població que, molt majoritàriament, sap fer servir la llengua catalana.

Així doncs, si la gran majoria de la població entén el català, podeu actuar de forma més estratègica a l'hora de desenvolupar eines que us ajudin a mantenir el català en l'atenció als menors. Un cop més, sempre que s'evitin incomoditats o conflictes explícits, **el català ha de poder ser una llengua per desenvolupar la vostra intervenció i, de fet, per convertir-se en una llengua d'inclusió**.

c) Ser atès en català

Com es comentava en els drets anteriors, rebre atenció en català és un dret dels ciutadans/es i, per tant, configura un **deure lingüístic de l'educador/a**.

Per poder garantir el dret a ser atès en català, és imprescindible incorporar la perspectiva del **català com un dret social**. De la mateixa manera que ho són tants d'altres drets, la llengua és un dret social dels infants i adolescents i, negant-los-el, cometem una greu vulneració.

És possible que, pel tipus d'edats i la seva etapa vital, els menors no coneguin l'existència del seu dret a conèixer, expressar-se o ser atès en català. Per tant, com a referent i educador/a de l'infant us heu d'encarregar de fer-los coneixedors d'això, tot i que no cal que sigui de forma explícita. **La forma més honesta de garantir un dret és portant-lo a la pràctica**, sense haver-lo de reivindicar especialment, sinó, precisament, garantint una atenció completament normalitzada en català.

Un dels moments clau per definir la llengua d'interacció amb algú és el primer contacte. Moltes vegades definim un procés de tria lingüística inconscient que, posteriorment, defineix la nostra llengua d'interacció habitual amb aquella persona. En aquest sentit, possiblement coneixeu persones amb qui compartiu llengua materna però que, sense saber gaire bé per què, us heu acabat socialitzant en una altra llengua.

Cal que incorporeu aquesta perspectiva sobre la disposició en la tria al vostre dia a dia, i intentar ser conscients de la tria lingüística que feu cada vegada que coneixeu o us presenteu a un menor. Com s'ha comentat, la llengua que utilitzeu la primera vegada pot definir tota la resta d'interaccions. Per tant, **en cas que el menor l'entengui i el parli, la primera interacció és un moment clau per incorporar el català com a llengua normalitzada.**

A part, el menor ha de poder percebre el català com una llengua d'ús absolutament normalitzat. Per tal que això succeeixi, el català s'ha de fer servir en totes les situacions quotidianes. Moltes vegades, releguem el català a l'ús escolar i acadèmic, mentre que utilitzem el castellà per les situacions informals (tant positives com en format d'enuig). Aquest fenomen pot derivar en la percepció del menor conforme el català és una llengua autoritària o avorrida, mentre que el castellà és la llengua que defineix les interaccions socials de caràcter personal o informal.

A vegades, la tria lingüística es fonamenta en prejudicis completament allunyats de la realitat. En aquest sentit, heu de procurar abstenir-vos de consideracions en relació amb qüestions físiques o culturals i tractar de mantenir una predisposició envers la llengua catalana. En cas que el català no pugui assegurar una comunicació fluïda, segur que us n'acabareu adonant.

d) Emprar lliurement el català en tots els àmbits

Els menors als quals ateneu han de poder incorporar un ús normalitzat i lliure de la llengua catalana. Per poder definir aquest dret, **els educadors/es esdeveniu un actor molt important a l'hora de configurar el panorama lingüístic del vostre espai.**

Per tal que el menor senti que pot emprar lliurement el català en tots els àmbits (igual que podeu fer vosaltres com a educadors/es), **ha de percebre la disposició del seu voltant a acceptar-lo i mantenir-lo.**

Possiblement, **en els darrers temps deveu haver percebut un cert rebuig dels menors envers la llengua catalana.** Es tracta d'un fenomen estudiat que succeeix, sobretot, entre adolescents, els quals decideixen renegar de l'ús de la llengua

catalana. Tot i tractar-se d'un fenomen complicat i controvertit de gestionar, cal que hàgiu definit estratègies d'anticipació i, a més, modificar situacions del panorama per contribuir a canviar la percepció dels adolescents. La tasca de l'educador/a és eminentment social i, per tant, enfocada a revertir i transformar aquelles situacions desiguals. En aquest cas, el rebuig del menor envers el català és una qüestió infundada, la qual és perjudicial per ell i per la seva projecció de vida. Així doncs, l'educador/a té la responsabilitat de convertir el rebuig en predisposició d'aprenentatge per la llengua.

Com s'ha comentat anteriorment, l'ús social del català està en retrocés, sobretot en els joves. Els adolescents, com a éssers absolutament permeables a l'entorn, observen com el català es fa servir menys al seu voltant i l'acaben vinculant a quelcom avorrit o acadèmic. Per tal que la llengua recuperi l'espai social que li correspon, cal que els seus parlants la definim com la llengua de les nostres realitats lingüístiques.

Tot i tractar-se d'un procés lent, la consolidació del català en els vostres panorames lingüístics passa per la vostra disposició a modificar-los. **L'adolescent, que té una capacitat d'adaptació considerable, actuarà segons el patró lingüístic que vegi al seu voltant.**

Sobre tot pel que fa a les interaccions informals, tant en el tracte amb el menor com en el tracte amb els vostres companys/es, heu de ser conscients que esteu generant una influència lingüística per al menor. **Si l'adolescent reconeix la llengua catalana com un idioma corresponent estrictament a l'àmbit escolar o acadèmic, pot produir-se una desvinculació lingüística important.** En canvi, **si l'adolescent percep que la realitat social informal es pot articular perfectament en català, pot acabar apostant per socialitzar-se en llengua catalana.** Per tant, cal que definiu actituds orientades a normalitzar el català en aquells espais més informals, els quals exerceixen una influència notable en el menor que ateneu.

e) No ésser discriminat per raó de llengua

Per acabar, trobem una qüestió fonamental en relació amb l'ús de la llengua. Els parlants d'una llengua tenen el dret a no ésser discriminats per parlar-la en cap situació. Pel que fa als educadors/es, es tracta d'un dret que pot entendre's des de dues òptiques diferents:

- Prevenir el menor de patir discriminacions

Com a referent del menor que ateneu, sou un actor important en la protecció i la prevenció de situacions de risc per als infants. Per tant, heu de prestar atenció perquè els menors, durant el seu dia a dia, no pateixin situacions de discriminació de qualsevol tipus. Des d'aquesta visió protectora i crítica, cal que incorporeu la dimensió de la discriminació lingüística.

Com s'ha comentat anteriorment, moltes vegades no som conscients de la llengua amb la qual decidim desenvolupar una interacció. De fet, això és completament normal en les poblacions que utilitzem més d'una llengua a la nostra vida quotidiana. Però, donada la situació de subordinació en la qual es troba el català en la seva convivència sociolingüística amb el castellà, els educadors/es no podeu passar per alt la qüestió lingüística.

El fet de ser forçat a canviar de llengua o de deixar de ser tractat amb la llengua que es desitja són situacions de discriminació lingüística. Com a agents socioeducatius, les heu de posar en valor i tenir-les en compte, sense menysprear-les ni convertir-les en elements de segon ordre. Per tant, **heu de prestar atenció a la forma com els menors poden fer servir el català de forma normal, i que no es trobin mai obligats a modificar la seva llengua sense voler-ho.**

Cal que presteu atenció als vostres propis comportaments envers la llengua, als dels vostres companys/es i entorn i als comportaments que tenen els menors entre ells/es. **En qualsevol de les tres interaccions es poden produir situacions de discriminació que cal erradicar.** Com a agent socioeducatiu, sou un element imprescindible per garantir-ne la prevenció o, en cas que hagi succeït, la resposta adequada.

En matèria de discriminació, **cal tenir en compte la importància que la llengua adquireix en la dinamització grupal.**

Mentre que, com s'ha explicat fins ara, en l'atenció individual ser atès en la llengua de preferència és un dret, **en la dinamització grupal la qüestió lingüística pot esdevenir un element una mica més complex de gestionar.** La vostra realitat laboral configura tant moments d'atenció individual com moltes situacions de dinamització grupal i, per tant, també cal tenir-les en compte en clau de consciència lingüística.

A l'hora de dinamitzar grups de menors, poden succeir moltes situacions diferents pel que fa a la llengua. Tot i així, d'entrada, **cal garantir que el català sigui la llengua vehicular de les activitats o dinàmiques socioeducatives que gestioneu.**

Davant situacions de tensió o polèmica relativa, és interessant adquirir eines que us poden ajudar a mantenir el català. **A vegades, pensar que tota la dinamització pugui ser en català, pot sonar inclús utòpic o impossible.** Tot i així, us heu d'encarregar de posar les màximes facilitats perquè això es pugui produir. Per tant, **heu de procurar garantir que no només l'explicació de la dinàmica sigui en català, sinó que també ho siguin tots els materials o elements de suport.** Així, estareu contribuint a normalitzar i validar l'ús del català que, com s'esmentava anteriorment, necessita parlants que consolidin espais (sobretot informals) on l'ús del català sigui absolutament habitual.

Es pot donar la situació que, tot i que tracteu de generar un ambient favorable pel català, alguns menors optin per utilitzar altres llengües. Això no provoca ni us obliga a canviar el català. De fet, **mantenint el català, contribuïu que els menors se segueixin familiaritzant amb la llengua i que, possiblement, a posteriori, acabin sentint-se còmodes per utilitzar-lo també ells.** Per altra banda, us podeu trobar amb demandes explícites de canvi de llengua. En aquests moments, és necessari que identifiqueu els motius reals de la demanda i que l'ajusteu a les possibilitats de seguir fent la dinamització en català. En cas que la demanda sigui per canviar al castellà (potser pel rebuig que assenyalàvem amunt, difícilment serà per

desconeixement), cal que sabeu que, com a llengües romàniques, **el català i el castellà són dues llengües força intercomprensibles** i que, per tant, podeu optar per articular interaccions de caràcter bilingüe, sense haver de sotmetre l'ús del català a la llengua dominant.

Sempre que trobeu formes de fer-ho, cal que garantiu que els espais de dinamització grupal siguin en català. En qualsevol cas, cal que estigueu molt pendents que cap dels infants pateixi situacions de discriminació en relació amb l'ús del català. Així doncs, per acabar, en cas que el grup requereixi d'utilitzar altres llengües, **és important que els menors que utilitzen el català, tinguin el dret garantit de seguir-ho fent.**

- **Vetllar per un equip lliure de discriminacions**

Més enllà de l'atenció i la dinamització envers els menors, el dret a no ésser discriminats recau també en la vostra pràctica professional. Com a parlants de la llengua catalana, teniu dret (i, en molts casos, el deure) a fer servir el català en el vostre dia a dia laboral. Per tant, us heu de poder sentir còmodes per parlar en català amb tots els membres del vostre equip de professionals. En aquest sentit, **les reunions o trobades d'equip esdevenen un moment lingüísticament important.**

Més enllà de la condició de referents per als menors, cosa que implica que la interacció lingüística entre professionals sigui important de cara a aquests, **heu de tenir present que la forma com us comuniqueu amb l'equip també és important.** Per tal de protegir els professionals de possibles discriminacions, cal que els equips consolidin el català com a llengua d'interacció habitual. Tal com marca la normativa, tots els educadors/es heu de saber entendre i parlar en català i, per tant, **us heu de poder comunicar fàcilment en català amb tots els membres del vostre equip.**

A mesura que prengueu consciència lingüística, podreu prevenir i/o detectar discriminacions lingüístiques. Tot i no vincular-se estrictament al vostre sector professional, cal que sabeu que les situacions de discriminació lingüística han augmentat durant els darrers anys. Tal com recull *l'Informe de l'Observatori de les*

Discriminacions a Barcelona, **les discriminacions per parlar en català van augmentar un 63,6% l'any 2022**. Per tant, com a treballadors/es amb un perfil clarament basat en el tracte i l'atenció amb persones, cal que sigueu conscients de la realitat discriminatòria i treballar per prevenir-la i superar-la.

A part, com deueu trobar-vos habitualment, la documentació i les comunicacions escrites de caràcter intern (en relació amb la DGAIA) han d'estar íntegrament en català. Tot i que a vegades es passa per alt la qüestió lingüística, **és imprescindible que mantingueu la intenció d'escriure tots els informes i comunicacions en català**. El registre de l'evolució del menor i el contacte amb altres serveis, centres o administracions han de ser sempre, tal com marca la normativa, en la llengua normal i pròpia de Catalunya: el català.

3. Educar/atendre i parlar en català és perfectament compatible

A través de la revisió de la normativa, s'ha tractat d'aproximar-vos a un seguit de situacions i pràctiques que us poden ajudar a incorporar el català en el vostre dia a dia. Tot i que feu una tasca difícilment uniformitzable normativament (en clau de situacions que puguin servir com a exemples), **la clau es troba en la vostra presa de consciència envers la incorporació del català**. Si sou conscients de la situació del català i, a part, treballeu per incorporar-lo a la vostra pràctica, la mateixa sensibilitat amb la qual tracteu altres qüestions quotidianes us ajudarà a incorporar la dimensió lingüística.

Cal entendre el català com una llengua fonamental en la cohesió social de la població de Catalunya. Per tant, aproximar el català als menors que ateneu és sinònim de capacitar-los i incloure'ls en la societat de la qual formen part, perquè els obrirà moltes portes en un futur. En capacitar els menors, els esteu donant un seguit d'oportunitats que els ajuden a transitar de forma exitosa per les diferents etapes de la seva vida. Amb tot, doncs, cal que tingueu clar que **el català és una eina de promoció personal i col·lectiva que no podeu negar al menor**.

Malgrat el més possible és que sempre que penseu en la llengua d'interacció penseu en clau de "vinçle" i de la importància de "comunicar", **cal transformar la consideració del català com un obstacle a l'hora de vincular amb el menor**.

Com s'ha esmentat, el català és una llengua d'oportunitats i, per tant, apropant-lo als menors els estem ajudant a desenvolupar-se de forma òptima. Així doncs, **lluny de ser un obstacle, el català pot ser i és una oportunitat**. Els menors que ateneu tenen dret a conèixer la llengua i a utilitzar-la de forma lliure però, perquè això passi, cal que els seus referents incorporeu la consciència lingüística a la vostra pràctica professional.

En normalitzar l'ús del català en l'atenció als menors, contribuïreu a la transformació social en dos sentits: en relació amb el progrés personal i professional del menor i en relació amb la situació social del català. De fet, doncs, **cal que sempre tingueu present que educar o atendre els menors és perfectament compatible amb utilitzar la llengua catalana, només cal que trobeu la forma de fer-ho**.

Amb el segon mòdul, s'inclouran tres vídeos curts més. Els vídeos pretendran recordar la normativa exposada a través de situacions del dia a dia dels educadors/es.

Després de la situació que es reproduirà, apareixerà un missatge informatiu que explicarà la qualitat de bona pràctica a nivell legislatiu de la situació vista.